

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/148/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123011375
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3123011375.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. novembra 2023 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom C., D. E. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 7Pp/30/2023 zo dňa 11.10.2023 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného A. B. o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 0T/87/2023 zo dňa 5.3.2023 zamietá.

odôvodnenie:

Trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 0T/87/2023 zo dňa 5.3.2023 bol A. B. odsúdený pre krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený A. B. podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienene prepustený z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba vo výmere 2 roky za súčasného nariadenia probačného dohľadu vo výmere 2 roky a zároveň v čase probačného dohľadu uložená povinnosť podľa § 51 ods. 4 písm. k) Tr. zák. spočívajúca v príkaze zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prokurátor sťažnosť, ktorú zhlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení.

V písomných dôvodoch sťažnosti uviedol, že v správaní odsúdeného sa vyskytol nedostatok, kedy neuviedol pravdivé údaje v žiadosti o zaevidovanie telefónneho čísla. Riaditeľ ústavu resocializačnú prognózu označil ako menej priaznivú na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti a neodporučil prepustenie odsúdeného. Ďalej poukázal na to, že odsúdený bol doposiaľ trikrát súdne trestaný, z toho v roku 2020 pre zločin lúpeže, kedy bola odsúdenému daná šanca v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia preukázať, že povedie riadny život, avšak už v skúšobnej dobe spáchal prečin krádeže a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Následne sa opätovne dopustil prečinu krádeže, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov. Súd prvého stupňa vyššie uvedené rizikové faktory u odsúdeného dostatočne nevyhodnotil a nevysporiadal sa s nimi. U odsúdeného vôbec nie je možné predpokladať, že by v prípade prepustenia na slobodu viedol riadny život. Navrhol preto, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej

lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

K splneniu zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. krajský súd ďalej uvádza, že splnenie formálnej podmienky z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody bolo preukázané. Odsúdený ku dňu 2.8.2023 vykonal viac ako 1/2 z výmery uloženého trestu odňatia slobody – § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. (ďalej aj „trest odňatia slobody“).

Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného sú splnené aj obidve materiálne podmienky spočívajúce v polepšení sa a očakávaní vedenia riadneho života na slobode.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa uvádza, že odsúdený je čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti, keď síce spáchanie skutku priznáva, avšak bagatelizuje ho. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto „jeho postoj“ nemôže byť prejavom polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky po vykonaní prevažnej časti trestu odňatia slobody dostatočne neuvedomuje (nepripúšťa). Naopak, tým, že bagatelizuje svoju majetkovú trestnú činnosť, akoby prezentoval svoj názor, že prisvojenie si cudzej veci v podstate nie je nič také závažné.

Zároveň krajský súd dodáva, že iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy, pričom krajský súd nezistil skutočnosti, ktoré by takéto konštatovanie uvedené v hodnotení ústavu na výkon trestu akokoľvek spochybňovali.

Taktiež doterajší výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného možno hodnotiť len ako „priemerný“, nesvedčiaci o jeho polepšení. Aby mohol byť takýto záver opačný, musel by „pred súdom stáť iný človek, s iným hodnotením.“ V hodnotení ústavu na výkon trestu sa totiž konštatuje, že odsúdený sa dopustil dvoch „prehreškov,“ keď nepovolene posielal obálku so špakmi na inú celu a v žiadosti o zaevidovanie

telefónneho čísla uviedol nepravdivé údaje, čo vzhľadom na pomerne krátku dobu výkonu trestu nemožno považovať za prejav polepšenia. Navyiac mu nebola udelená ani jedna disciplinárna odmena.

Možno uzavrieť, že doterajší výkon trestu odňatia slobody nemal na odsúdeného dostatočné výchovné pôsobenie a odsúdený v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody dostatočne nepreukázal schopnosť viesť riadny život.

Na úplný záver k nesplneniu prvej materiálnej podmienky krajský súd uvádza, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže potom dospieť k záveru, že by po podmiennečnom prepustení na slobode už viedol riadny život (druhá materiálna podmienka).

Krajský súd k tomu ďalej pripomína, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie alebo za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti, ako aj skutočnosť, či prípadne už v minulosti vykonával trest odňatia slobody. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

Na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa krajský súd považuje nápravu odsúdeného A. B. za podstatne sťažnenú a nedospel k presvedčeniu, že u odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Takýto záver vyplynul pre krajský súd najmä z hodnotenia predchádzajúceho spôsobu života odsúdeného, jeho trestnej minulosti, ale už aj v minulosti vykonávaného nepodmiennečného trestu odňatia slobody pre rovnakú trestnú činnosť, pre ktorú sa nachádza aj v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody a ktorú naďalej aj tak bagatelizuje. Takýto postoj ho nepochybne môže viesť k recidíve.

Krajský súd na zvýraznenie rozdielu hodnotenia druhej materiálnej podmienky oproti názoru súdu prvého stupňa uvádza, že vedenie riadneho života nie je možné u odsúdeného predpokladať aj preto, že odsúdený má preukázateľne sklony k páchaniu konkrétnej trestnej činnosti. Krajský súd totiž konštatuje, že z oboznámených listinných dôkazov, a to skráteného výpisu klienta, aktuálneho odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený sa prečinu krádeže dopustil iba krátko po tom, ako vykonal predchádzajúci nepodmiennečný trest odňatia slobody za totožnú trestnú činnosť. Navyiac v minulosti sa odsúdený dopustil aj spáchania násilnej trestnej činnosti, a to zločinu lúpeže. Za obdobie septembra 2020 až marca 2023 bol tak odsúdený uznaný za vinného pre spáchanie úmyselných trestných činov až trikrát.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného tak nedáva pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. U odsúdeného sa jedná o špeciálneho recidivistu, s výraznými sklonmi k páchaniu aj totožnej protiprávnej činnosti. V neprospech odsúdeného teda svedčia poznatky o jeho trestnej minulosti - jeho opakované zlyhania pri plnení si svojich povinností, pričom súd prvého stupňa v prospech odsúdeného nesprávne zohľadnil povahu spáchaného trestného činu (páchanie totožnej trestnej činnosti) a absenciu negatívnych poznatkov s recidívou odsúdeného po predchádzajúcom výkone trestu odňatia slobody. Negatívne poznatky s recidívou odsúdeného totiž nesvedčia v prospech prognózy pozitívneho správania a konania odsúdeného na slobode a ani o tom, že by jeho predchádzajúce prehrešky voči zákonu súviseli len s jeho ľahkovážnosťou.

Krajský súd sa tak stotožnil s názorom riaditeľa ústavu na výkon trestu o tom, že resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá pri existencii stredného rizika recidívy trestnej činnosti, z ktorého dôvodu neodporúčal podmiennečné prepustenie odsúdeného.

Navyiac krajský súd dodáva, že odsúdený vykonáva trest v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, na ktorú skutočnosť musí súd pri rozhodovaní v zmysle § 66 ods. 2 Tr. zák. prihliadať, pričom

táto skutočnosť, v spojení s vyššie uvedeným, tiež nesvedčí v prospech podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadeného trestu odňatia slobody, aby ho odsúdený vykonal v celosti (so zohľadnením tej skutočnosti, že odsúdený už nebude môcť do skončenia výkonu trestu odňatia slobody účinne navrhnúť svoje podmienené prepustenie - § 415 ods. 1 Tr. por.).

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.